

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „РЕТОРИКА“ ОД АВТОР ДОЦ. Д-Р ЈОВАН
АНДОНОВСКИ, ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1102 – 120/21 од 148. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет одржана на ден 9.5.2017 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- Проф. д-р. Гоце Наумовски, редовен професор на Правен факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
- Проф. д-р. Јасна Н. Бачовска, вонреден професор на Правен факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „РЕТОРИКА“ од доц. д-р Јован Андоновски наменет за студентите од прв циклус на студии при Правниот факултет на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Делото „Реторика“ е наменето за предметот „Реторика и правна аргументација“, кој спаѓа во листата на изборни факултетски предмети, кој се изучува во 2 година на студии, 4 семестар, со 2 + 1 + 1 неделен фонд на часови. Согласно извршениот увид во материјалот, може да се заклучи дека понудениот ракопис е во согласност со наставната програма и ја опфаќа наставната материја за студиската програма за која е наменет.

Податоци за обемот ракописот: ракописот е во електронска форма, формат А4, на 291 страна, фонт 12, проред 1,5. Според обемот и содржината, материјалот ги задоволува критериумите кои се однесуваат на бројот на часови и одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: во Република Македонија не постои ист или сличен учебник кој е наменет за студенти на правните факултети. Постои сериозна потребна од објава на учебник и учебно помагало од оваа област имајќи го предвид и фактот дека предметот „Реторика и правна аргументација“ е веќе воведен како изборен предмет на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Исто така, ова дело може да послужи и за студенти на други факултети или наставни програми и студии. Дополнително, ова дело може да послужи и за сите оние кои се занимаваат со правната професија, не само во академска средина, туку и во пракса (адвокати, судии, нотари, извршители, правници).

Краток опис на содржината:

Ракописот содржи 291 страници компјутерски отчукан текст, преку 500 фусноти и преку 200 библиографски единици литература. Трудот е составен од седум делови.

Во воведниот дел, дадена е разработка на мотивот и потребата од изработка на едно вакво дело, со што аргументирано е оправдан изборот на соодветната тема. Во него се содржани општи напомени, разработени се предметот, поимите и целите на делото.

Втората глава, поделена на пет дела, се однесува на поимот, видовите, значењето на реториката, релациите помеѓу реториката и етиката, како и функциите на реториката.

Третата глава е посветена на историскиот развој на реториката, почетоците, Стариот Исток, Хелада, влијанието кое го имала хеленската реторика врз развојот на реториката во Стариот Рим. Понатаму, опфатени се средновековието, христијанската, ренесансната, револуционерната – ново вековна реторика, современата реторика, познатите оратори и нивниот придонес, како и односот на старата со новата реторика.

Четвртата глава е посветена на општата реторика и нејзините белези, дефинирајќи што е говорник, аудиториум, говор, кои се предметот, целите и како се подготвува говор. Исто така обработено е прашањето како организациски се дели говорот, при тоа даден е осврт на секој негов елемент: вовед, изложување односно раскажување, докажување (аргументирање) и заклучок. Во оваа глава е посветено посебно внимание на стиловите на говор.

Петтата глава се однесува на посебната реторика: судската (форензичка) реторика, политичката (делиберативна) реторика, црковната реторика (омилитика), војничките говори и пригодната (епидектичка) реторика.

Шестата глава ја разработува судската реторика преку нејзините компоненти: релевантните факти, прописите, доказите, користењето на сведоци и експерти, дополнителните околности, како да се говори на суд, кои се причините за лошиот правнички стил, текот на судската постапка, судскиот аудиториум. Во неа на системски начин се обработени прашањата за структурата на судскиот говор: воведот, изложувањето на фактичката состојба, анализата и оцената на доказите, правната квалификација на делото, карактеристиките на личноста на обвинетиот и оценка на оштетениот, анализа на причините и условите кои влијаеле на извршувањето на делото, предлагање на видот и размерот на казната и заклучокот во судскиот говор. Дополнително опфатени се и прашањата за стратегијата, аргументацијата, испрашувањето на сведоците, завршните зборови, а дадени се и примери од судската реторика.

Седмата глава е посветена на реториката во Република Македонија, историските аспекти, карактеристиките на современата реторика во Р. Македонија, судската реторика и легислативните аспекти на реториката кај нас.

На краот е преставена библиографијата, која содржи преку двеста библиографски единици.

ЗАКЛУЧОК

Може да се констатира дека од целокупната содржина и користените извори, добиено е солидно и аргументирано научно дело, кое преку смислата и логиката и лесниот стил би била одлично средство за студентите да стекнат солидни знаења од областа на реториката.

Авторот избрал интересна и уникатна тема од интерес на правото. Таа е актуелна и поради вековното опстојување на реториката и нејзиното влијание врз правничката професија. Преку креативен и интердисциплинарен пристап, авторот ги истражува праната реторика, нејзините почетоци, фази на развој, моменталниот статус и тенденциите на нејзиниот развој.

Во изработката на делото, применет е широк спектар на методи за истражување, што укажува на солидна методолошка подготвеност на авторот. Овој аспект придонесува кон значајната вредност на сознанијата до кои дошол авторот.

Систематиката на делото се карактеризира со висок степен на научна прегледност, а направена и конзистентна структура на содржината, во чии рамки посебно е значајна анализата на големиот број на библиографски единици, како и начинот на цитирање на референците.

Ракописот ги исполнува критериумите за објавување. Затоа, на ННС на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ му даваме препорака ова дело да биде објавено како учебно помагало.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Гоце Наумовски, с.р.
Проф. д-р Јасна Бачовска Недиќ с.р.